

Kriminalisera ekocid vid Internationella brottmålsdomstolen i Haag

Jag vill att Klimatriksdagen framför till Sveriges folkvalda att de aktivt ska arbeta för att massförstörelse av naturen, ekocid, kriminaliseras i internationell lagstiftningen vid Internationella brottmålsdomstolen i Haag.

Ekocid avser storskalig skadeverkan på miljö. Det gäller till exempel;

- Storskaliga landskapsförändringar som leder till rubbning eller omintetgörande av livsmiljö för flora och fauna.
- Omfattande förorening, oavsett om den sker avsiktligt eller ej.

Exempel på ekocid:

- Regnskogsskövling
- Fracking och brunkolsutvinning
- Antropogen klimatpåverkan

Problem

Över hela jorden utarmas ekosystem – isar smälter, hav fylls av plast, skogar ersätts av plantager. Stora ekonomiska värden investeras i projekt som medför irreparabla skador på livsmiljöer. I Sverige pågår prospektering bl a för utvinning av skiffergas som förorenar mark och vatten. Idag är ekocid ett brott i krigstid medan motsvarande handlingar inte är brottsliga för t.ex. företag som bedriver näringsverksamhet. Förstörelsen fortsätter och vi förmår inte stoppa den med nuvarande lagstiftning. Vi måste därför ändra på spelreglerna.

Det är inte längre tillräckligt att företag och andra aktörer kommer undan med att köpa sig fria från ansvar. I dag beräknas de eventuella skadeståndsanspråk ett företag kan få på sig för att ha orsakat miljöförstörelse endast som en försumbar utgift i det stora hela. Tyvärr är det också så att ansvariga företag undviker ansvar genom att försätta sig i konkurs när det är dags att städa upp. Kvar blir de som lever i den förstörda miljön som saknar möjlighet att söka sig någon annan stans.

Varför måste vi kriminalisera ekocid?

Vi måste införa lagstiftning som förbjuder sådan verksamhet som anses vara så farlig för människor, djur och natur, nu eller i framtiden att vi inte kan låta kommande generationer dras med de potentiella skadeverkningarna.

Ta ansvar

Genom att reducera naturen till det ekonomiska värde den kan tänkas ha för människor blir den indirekta slutsatsen att naturen inte har något inneboende värde. Vi förleds på så sätt att tro att den ena "naturresursen" kan ersättas av en annan när den är förstörd.

Detta tycker vi är fel. Genom att prissätta naturen fjärrar vi oss ifrån att tro på naturens inneboende, icke mätbara värde och främjar det i vår kultur som reducerar naturen till kronor och

ören. Naturen är mer än kronor och ören. Vi vill därför återta ansvaret för vår framtid genom att kalla omfattande miljöförstörelse vid dess rätta namn: ekocid.

Ange tonen för framtiden

Vi bryr oss. Vi värnar naturen och vi kan inte se annat än att vi har ett ansvar att skydda vår natur. Vår övertygelse är orubblig: jordens ekosystem behöver ett starkt skydd i internationell lag. Vi är inte i första hand motståndare eller demonstranter mot de aktörer som inte respekterar naturens inneboende värde. Vi är med hela våra hjärtan förespråkare FÖR naturens inneboende värde. Vi värnar och respekterar det. Vi ärver inte jorden, vi lånar den av våra barn och barnbarn.

Skapa positiva incitament

Syftet med lagförslaget är inte att straffa företagsledare, utan att skapa incitament för storföretag att ta sitt ansvar. På så vis vill vi främja ett långsiktigt hållbart företagande som stärker ekosystemens hälsa istället att förstöra den. En lag om ekocide skulle innebära ett märkbart skifte i företags riskanalyser rörande kontroversiella projekt och därigenom stödja kloka och långsiktiga beslut. I en värld där ekocid är kriminaliserat och inte ses med blida ögon kommer företagets vinstintressen inte stå oemotsagda. Avsikten med att kriminalisera ecocide är att förebygga och förhindra att vinstdrivande aktörer tillåts orsaka ecocide.

Hur skulle en ekocidlag göra skillnad?

Genom att hålla företagsledare, regeringschefer och företrädare för såväl banker som statliga institutioner personligt ansvariga för de konsekvenser som följer av deras beslut kan den onda cirkeln brytas. Detta är själva nyckeln. Ingen vill avtjäna fängelsestraff. Genom att t.ex. hålla en VD för ett företag personligen ansvarig (istället för att ansvaret omfattar företaget som juridisk person) kan vi bryta den negativa spiralen av miljöförstörelse. En VD som ombeds att verkställa beslut som skulle innebära ödeläggelse av naturen ställs inför ett val: antingen går hen bolagstyrelsen till mötes och riskerar att hamna i fängelse eller att "ordervägra" med hänvisning till ecocide-lagen. På så sätt kan vi stötta beslutsfattare att fatta kloka, långsiktiga och miljövänliga beslut som är alla till gagn.

Vad krävs?

För att ekocid ska kriminaliseras krävs en stark folklig opinion. Klimatriksdagen är en folkrörelse med stort inflytande som kan komma att bli helt avgörande. Det skulle vara en mycket viktig opinionsyttring om Klimatriksdagen lyfter fram detta förslag till de svenska beslutsfattarna. Opinionsen för att kriminalisera ekocid växer snabbt. Under 2013 lyckades ett initiativ organiserat av EU-medborgare samla över 100.000 signaturer (www.endecocide.eu)

Sveriges historiska roll som pionjär

Sverige var ett föregångsland i den tidiga miljörörelsen. Vid öppningsanförandet på den första FN-konferensen om hållbar utveckling som ägde rum i Stockholm 1972 karakteriserade dåvarande statsminister Olof Palme användandet av agent orange i USA:s krigsföring i Vietnam som "ett brott som ibland kallas för ekocid" (avseende det s.k. "agent orange"). Samtidigt demonstrerade 7,000 svenskar för att ekocid skulle förbjudas i lag och gav sitt fullhjärtade stöd för att det skulle erkännas av det internationella samfundet som ett brott i såväl fredstid som i tid av krig. Fem år senare 1977 kom en la som förbjöd ekocid i som en del av krigföring men ekocid är fortfarande idag inte klassificerat som ett brott i fredstid. Vi menar att det är helt absurt att ekocid är förbjudet i krig men inte i fred.

Nästa år, 2015, revideras Romstadgan. Vi vill att Sveriges förtoendevalda föreslår att ecocide ska kriminaliseras, jämte krigsförbrytelser och brott mot mänskliga rättigheter. Sverige besitter makten, i egenskap av sitt medlemskap i FN, att lägga fram ett sådant förslag. Vidare krävs att 80 länder stöder förslaget för att ecocide ska bli internationell lag. (se <http://eradicatingecocide.com/>)

Så här drygt 40 år efter att Olof Palme höll sitt öppningsanförande på den första FN-konferensen om hållbar utveckling kan svenskarna förnya sitt löfte att stå upp för våra ideal. Genom att begära att ekocid kriminaliseras när Romstadgan ska revideras under nästkommande år kan vi fullfölja den resa som påbörjades i Stockholm för drygt fyrtio år sedan.

Om vi lyckas blir ekocid ett brott mot freden – reglerat i Romstadgan – jämte redan nämnda krigsförbrytelser och brott mot mänskliga rättigheter. Mer konkret skulle detta betyda att de personer som fattar beslut som leder till ekocid hålls personligen ansvariga inför Internationella Brottsmålsdomstolen i Haag, på samma sätt som redan är fallet för krigsförbrytare. Precis som krigsförbrytelser och brott mot mänskliga rättigheter idag med självklarhet betraktas som inte bara som brottsliga handlingar utan som något som väcker världssamfundets avsky, måste också ekocid kriminaliseras.

Konkreta lösningsförslag:

- Sverige blir en förespråkare av en internationell ecocide-lagstiftning.
- Sprida kunskap och mynta begreppet ecocide (se <http://www.eradicatingecocide.com> samt <http://www.endecocide.eu>)
- Fullständig genomgång av faktaunderlag och Carbon Major-rapporten (se <http://carbonmajors.org>)

Inskickad av: Niklas Bruce (f.d. motion 179), Sofie Rydelius (f.d. motion 185), Frej Nicolaisen Sidén (f.d. motion 159, Anders Tivell (f.d. motion 136) och Anita van Doorn (f.d. motion 123)